

Cena Kurjera:

W Warszawie: podana jest w nagłówku numeru wieczornego. Na prowincji i w Cesarstwie: opłata za przesyłkę kosztu ekspedycji: rocznie rs. 3, półrocznie rs. 1 kop. 50, kwartalnie kop. 75, miesięcznie kop. 25. Oddzielna przedpłata na jedno tylko wydanie Kurjera, przyjmowana być nie może.

Numer pojedynczy wieczorny kop. 5, poranny w dniu powszednim k. 3 w niedziele i święta k. 5.

Dziś: Urszula Panny.
Środa: Kordul P. M. i Alfonsa Bisk.
Czwartek: Jana Kapistrana.
Piątek: Rafała Apostoła.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę i na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY CZWARTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 9-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godz. 10-tej rano do 1-ej w południe.

Wschód księżyca o godzinie 7 minut 56 r.
Zachód 6 24 r.
Wysokość wody na rzece Wiśle pod Warszawą stóp 2 cali 5.

Wschód słońca o godzinie 9 minut 36
Zachód 6 38
Długość dnia godzin 10 minut 30.
Ubyło 6 50.

Cena ogł oszeń:

Reklamy: za jeden wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologja: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne i małe ogłoszenia w numerach porannych, z wyjątkiem niedzielnych i świątecznych, zamieszczane nie będą.

Ogłoszenia do Kurjera przyjmują także Biuro Ogłoszeń Rajchmana i Frendlera, ulica Senatorska nr 18.

Sobota: Kryspa i Kryspiana M.M.
Niedziela: Ewarysta Pap. M.
Poniedziałek: Sabiny Mecz.
Wtorek: Szymona i Tadeusza Apost.

— Numer niniejszy wyszedł z druku o godzinie 6-ej rano.

KALENDARZ.

Widowiska: Teatr wielki: „Violetta” (występ panny Elly Russel); — Teatr rozmaitości: „Sprzymierzeńcy” (występ pani Hofmanowej); — Teatr mały (przy ulicy Daniłowiczowskiej): „Podrózomanja” i „Pomyłka pana Lambineta.” (Godzina 7 i pół wieczorem.)

Książę brunświcki.

W sobotę o rannym zmierzchu upadł jeden tron w Europie!

Miał on, prawda, skromniutki, brunświcki... ale tron! Upadła z nim najstarsza z rodowego nazwiska dynastia europejska. Czyżby myśl nie zanurzyła się aż w najdalszą głębię średnich wieków na samo wspomnienie Welfów?

Tak — ci wrogowie Ghibellinów — wymarli, a raczej wymazani są z liczby monarchów... Starsza ich linja hanowerska utraciła samodzielność w r. 1866 ym, a ostatni król Jerzy V-ty, ogłoszony z państwa i majątku przez zwycięzkie Prusy, zmarł na wygnaniu. Zostawił on wprawdzie syna, młodego ks. Kumberlandji, ale ks. Bismarck zabronił mu nawet marzyć o odzyskaniu ojcowskiej spuścizny.

Umiera teraz bezdzietnie książę brunświcki: schedą jego spaszby powinna na starszą linję Welfów, ale książę kanclerz zakłada swoje veto i powiada: „ponieważ nie ma już królów hanowerskich, więc potomkowie ich nie mogą dziedziczyć osieroconych tronów”...

Pod jednym warunkiem skłoniłby się żelazny książę do przyznania ks. Kumberlandji prawa dziedziczenia w Brunświku, a to... gdyby tenże zrzekł się praw swoich do ojczyznozanego Hanoweru.

Juryści korony pruskiej twierdzą, że skoro Prusy w r. 1866-ym objęły spuściznę prawną Welfów w Hanowerze, jako takie mają dzisiaj wyłączne prawo do Brunświku.

Naprawdę rząd brunświcki oświadczył pod dniem 6-ym grudnia r. 1872-go, iż nie rozumie „na jakim prawie Brunświk mógłby wcielonym być do innego państwa, oprócz na prawie zdobyczym, które konstytucja cesarstwa niemieckiego wyklucza”; naprawdę ks. Kumberlandji założył protest przeciw uroczestniom Prus.

Ks. August Ludwik Wilhelm Maksymilian Fryderyk brunświcko-lüneburski urodził się dnia 25-go kwietnia r. 1806-go, jako młodszy syn ks. Fryderyka Karola brunświckiego i ks. Marji Elżbiety badeńskiej.

Smutną i burzliwą była jego młodość...

Matka księcia po bitwie po Jeną zabrała go ze sobą do Sztokholmu, potem schroniła się w Karlsruhe. Wszakże już w r. 1807-ym umarła a młody książę wraz ze starszym bratem swoim, Karolem, powierzony został na wychowanie swojej babce, margrabinie badeńskiej. Trwało to niedługo; przyjaciel jego ojca musiał tułaczce pachole zdetronizowanego w czasie wojen napoleońskich ojca wodzić z miejsca na miejsce, byle zapewnić mu... bezpieczeństwo życia.

Ojciec z chwilą utworzenia królestwa westfalskiego pozbawiony tronu stanął na czele sławnych „trupich głów” i podniósł bunt przeciw Napoleonowi. Waleczny, jak mało który książę, zginął on śmiercią bohaterską pod Quatrebas w dniu 16-ym czerwca r. 1815-go. W testamencie swoim naznaczył regenta Anglii opiekunem swoich dwóch synów.

Ks. Wilhelm, wstąpiwszy do służby wojskowej w Prusiech, objął w r. 1826-ym rządy księstwa Oleśnickiego, wtedy już napelniał go ciężka troska awantury i głupstwa starszego brata Karola, który objął rządy Brunświku.

Karol żył przeważnie za granicą, nie troszczył się

o Brunświk i budził w szerokim świecie podziw dla swojej legendowej rozrzutności.

Wówczas wybuchła we Francji rewolucja lipcowa a echo jej odbiło się w Brunświku. Lud tamtejszy podniósł w dniu 7-ym września r. 1831-go bunt przeciw swojemu „szalonemu księciu”. Karol musiał uciec z kraju, poczem został przez naród usunięty od rządów, a brat jego, Wilhelm, pośpieszył z Berlina, aby na mocy rodzinnej umowy, zatwierdzonej przez rząd związkowy (Bundestag) frankfurcki objąć tron.

Ks. Wilhelm władał przeto w Brunświku przez lat 33, żyjąc bez przerwy nieomal w harmonii i zgodzie ze swoim ludem, który szczerze go dzisiaj opłakuje i pyta trwożnie: co się stanie z jego niezawisłością?

Znowu o kwestji... nieprzyjemnej.

Pół dziewięć miesięcy temu zamieściliśmy na tem miejscu w nrze 39a Kurjera z r. b. artykuł p. n. „W kwestji nieprzyjemnej” dotyczący przedmiotu drażliwego dla powonienia i w przykry sposób oddziaływającego na wrażliwość estetyczną czytelników, który jednak poruszyć nakazywały nam ważniejsze daleko względy na stan sanitarny miasta.

Była to sprawa owych miejsc, zdrobniale nazywanych „wygódkami”, a które, jak się wyraził w ówczesnym „w naszym mieście są najjaśniejszym przejawem nie tylko wszelkiej wygody, ale najelementarniejszych pojęć o porządku, przyzwoitości i sanitarnych warunkach wielkomiejskich”.

Domagaliśmy się wówczas, ażeby w sprawie tej uczyniono wszystko co tylko uczynić można, nie odkładając jej aż do czasu zaprowadzenia kanalizacji i wodociągów, gdyż jest to sprawa niecierpiąca zwłoki, sprawa, która straszliwie może dać się we znaki miastu w razie epidemji. Odpowiedziano nam wówczas (w nrze 50a), że miasto nasze jest radykal-

staniesz dwa razy tyle, tylko się z tym smykiem rozpląć.

Na Grzesiu, który słyszał obietnicę dalszej jeszcze rozplaty, skóra zdrętwiała.

— Gagatek! — mówił w połowie do siebie w połowie do niego pan Balański — musiał się spodziewać, że odemnie grubo dostanie, inaczejby się nie żenił. Ale przerachowałeś się bratku, przerachowałeś się...

Przystąpił do biurka, otworzył je gwałtownie, wydobyl garść papierów, odliczył z nich pięć sztuk stu-guldenowych, potem wziął arkusz papieru i szybko na nim coś pisać począł.

Ręka mu się trzęsła, pisał ogromnemi wołami. Napisał ledwie kilka wierszy, a musiał koniec pisma przenieść na drugą stronę arkusza.

— Teraz chodź tu wasan, mości gagatku. Tu... bliżej!

Grześ machinalnie wykonał rozkaz.

— Oto jest pięćset guldenów... więcej się jej odemnie nie należy — zawołał — ani grosza, ani feniga. Zabierz to, przelicz i pokwituj.

— Ależ drogi panie!... — zaczął Grześ.

— Drogi, nie drogi, tani, tani bo mało daje... Podpisujesz czy nie?...

— Chciałem...

— Wiem, wiem... chciałbyś więcej!... fige, fige!.. płacę co się należy, ani grosza więcej!... Kwitujeś, czy nie?...

Mówił tonem groźnym, gwałtownym i przemocą, pechał mu pióro do ręki.

Chcąc nie chcąc Grześ podpisał. Widział, że o perswadowaniu czegokolwiek impetykowi nawet myśleć nie można.

— Teraz zabieraj co twoje! — krzyknął odbierając papier i z kolei wypychając Grzesiowi do rąk pieniądze — i niech was obojga oczy moje więcej nie widzą...

Dalszy ciąg nastąpi.)

19)

GRZES.

HISTORIA MAŁŻEŃSKA

opowiedział

WOŁODY SKIBA.

(Dalszy ciąg.)

— O ja nieszczęśliwa!... ten pan powiada, że... że mnie ożenił z naszą panną... — wykrztusiła wreszcie straszne słowo stara kobieta.

— Z kim? — zapytał pan Balański, jakby uszom swoim nie wierzył.

— Z naszą panną... — powtórzyła słabszym jeszcze głosem Dziergalska i pochyliła się, przewidując, że grom uderzy, a nie wiedząc czy nieznanego przychodzącego, czy ją zdruzgotuje.

Pan Nikodem zawrzał rzeczywiście. Cały wulkan w piersi jego zamknięty a tak łatwo wybuchający gniewem, zagotował się lawą. Krew mu nabiegła do twarzy, oczy wystąpiły na wierzch, żyły w szyi i na skroniach nabrzmiały, zdawało się, że go apopleksja zabije. Obie pięści konwulsyjnie zaciśnięte wzniosły się w górę i miały opaść lada chwila jak kruszące młoty na głowy obojga winowajców, nie pytając, kto z nich winniejszy.

Paroksyzm ten jednakże trwał tylko chwilę.

Po krótkiej walce wewnętrznej z samym sobą pan Balański zaczął stygnąć.

Wzburzony jeszcze ciągle, ale już spokojniejszy, jął się przechadzać po pokoju.

Dziergalska ochłonęła i korzystając z chwili, w której dziadzie Wąchownicy plecami do nich obojga był zwrócony, zrobiła Grzesiowi znak ręką, niemy ale wymowny.

W Grzesia podobnie zaczęła wstępować otucha. Przeszedłszy parę razy przez pokój, pan Nikodem rzucił okiem na Grzesia i zawrzał znowu.

— Tfu! taki dzieciuch!... — splunął, zatrzymawszy się przed nim na chwilę i bystro mierzając go wzrokiem...

Grześ miał chęć coś powiedzieć, ale na gest Dziergalskiej, która błagalnie złożyła ręce, zaklinając go wzrokiem, żeby milczał, nie odezwał się ani słowa.

Pan Nikodem raz jeszcze przeszedł przez pokój, potem zbliżył się gwałtownie do Grzesia i pogroził mu zaciśniętą pięścią.

— Słuchaj smykul! — zawołał — gdyby nie to, żeś taki młokos, strzaskałbym cię tutaj jak to...

Z temi słowy porwał krzeselko, postawił je gwałtownie na podłodze i przygiął poręcz dłonią.

Krzeselko rozprysnęło się na kilkanaście kawałków...

— Pod Twoją obronę uciekamy się... — zaczęła się modlić, padając na kolana Dziergalska.

Nie domówiła ostatnich słów modlitwy, pan Balański zwrócił się do niej.

— Wstawaj stara i odpowiadaj!...

Dziergalska podniosła się jak poruszona sprężyna.

— Ile ci dał ten młokos?...

Gospodyni milcząc otworzyła dłoń. Pan Nikodem wyjął z niej dwa zmiełe dziesięcioguldenowe papierki.

— Dwadzieścia guldenów!... patrzajcie jaki hojny!... — zawołał z gniewem — a co będziesz jadł ze swą bellą, młodziku, jeśli tak będziesz szastał pieniędzmi?.. Masz — dodał, oddając Grzesiowi pieniądze — Balański sam płaci swojej służbie...

— Proszę pana... — zaczął nieśmiało Grześ.

— Milcz!... — nie pozwolił mu mówić pan Nikodem.

— Chciałem tylko...

— Ani mruć!...

I nie dopuszczając biednego naszego bohatera do słowa, dziadzie Wąchownicy zwrócił się do Dziergalskiej, mówiąc:

— A ty stara, za to żeś się przyznała odrazu, do-

nie pozbawione odpowiedniej cyrkulacji wody czystej i odpływu cieczy nieczystych, bezwarunkowo zatein rzecz ta nie da się doprowadzić do prawidłowego porządku, aż po zapelnieniu tych braków, za pomocą urządzenia nowych wodociągów i kanałów". Wobec tak stanowczego odłożenia reformy do lepszych czasów, nie podnosiliśmy „kwestji nieprzyjemnej", widząc, iż byłoby to bezskuteczne, i że trzeba uzbroić się w cierpliwość...

Tymczasem sprawa ta przyszła znów na porządek dzienny, nie bezpośrednio wprawdzie, lecz za pośrednictwem aparatów Bergera.

Miejsca ustępowe tak starannie ukryte w głębinach podwórzy, że ich zazwyczaj nieznający rozkładu domu, nawet w najgwałtowniejszej potrzebie znaleźć nie może, już z powodu ubocznego swego położenia, nie nasuwały się oczom publiczności można więc je było przemilczeć. Za to aparaty bergerowskie, kursujące codziennie po Warszawie, nawet bez tych ograniczeń jakim podlegają wozy ciężarowe dowożące żywność na targi i materiały spożywcze do sklepów i składów, aparaty owe, których złowroga czarna barwa, już zdala zapowiada woń jaką zioną dokola, gwałtownie dopominały się reformy, zabezpieczającej nosy i płuca nasze od nieprzyjemnych szkodliwych wyziewów. Znalazło się przytem przedsiębiorstwo prywatne, które rozpoczęło na własną rękę obsługę kilkudziesięciu domów w Warszawie i pełni ją ku zadowoleniu właścicieli domów i lokatorów bez użycia aparatów Bergera, lecz przez zastosowanie produktu roślinnego zwanego „proszkiem otwockim".

Przedsiębiorstwo to wniosło przed kilkoma miesiącami do p. gubernatora warszawskiego podanie z prośbą o ocenienie wartości proszku z wojłoku roślinnego, oraz systemu odwaniania miejsc ustępowych tymże proszkiem jako też o udzielenie mu przywileju oczyszczania ustępów warszawskich na lat dziesięć.

Według propozycji przedsiębiorstwa wywózka nieczystości nie będzie kosztowała drożej, jak kosztuje dotychczas. Jednocześnie miejsca ustępowe zostaną doprowadzone do stanu zupełnej bezwonności, co znaczy, że miasto i właściciele domów nie będą za wywózkę opłacali więcej jak placą teraz, a „Kwestja nieprzyjemna" zostanie załatwiona gratis. Okazuje się z tego, że nie tylko przed zaprowadzeniem kanalizacji i wodociągów kwestja owa może być rozwiązana, ale że nawet jej rozwiązanie może być zupełnie praktycznem.

Władza, do której się odwołano, oceniła i uznała korzyści takiej reformy i wydelegowała komisję, złożoną z techników, lekarzy i chemików, celem zbadania materiału i propozycji przedstawionych przez przedsiębiorstwo otwockie tak pod względem sanitarnym jak i ekonomicznym.

Komisja ta w sierpniu r. b. odbyła pierwsze posiedzenie, na którem przyjęła do rozpatrzenia referat reprezentanta przedsiębiorstwa p. Rymkiewicza, kosztorysy i plany urządzenia kloak, opinie właścicieli domów, próby proszku otwockiego, obliczenia jego ilości potrzebnej do dezynfekcji i t. p. Następnie komisja powołała ze swojego łona znawców kompetentnych w osobach prof. Milicera i dra Nenckiego, do bliższego zbadania naukowego i porównawczego proszku otwockiego, w porównaniu z innemi znanymi obecnie środkami dezynfekcyjnymi, oraz do zbadania całej manipulacji i określenia ilości proszku potrzebnej do przeistoczenia nieczystości w bezwonną masę. Powołani znawcy po wyczerpujących studiach złożyli komisji naukowy referat, orzekający, iż proszek otwocki zupełnie przeznaczony swemu odpowiada.

Następnie komisja zwiedziła kilka większych gmachów, obsługiwanych przez przedsiębiorstwo otwockie, a mianowicie hotel Paryski, dom p. Piotrowskiego przy ulicy Miodowej, szpital św. Ducha i młyn parowy Rymkiewicza oraz plac, na którym kilkadziesiąt fur nieczystości, przerobionych na mierzwę, przedstawiało się jako ziemia inspektowa i postanowiła złożyć p. gubernatorowi referat, uznający użycie proszku otwockiego do odwaniania i dezynfekcji miejsc cuchnących i zgnilizny za środek nieporównany i jedyne nawet podczas epidemji cholery.

Obecnie sprawa ta znajduje się w przejściu pomiędzy kancelarją gubernatora a magistratem, i należy mieć nadzieję, że zostanie wkrótce rozstrzygnięta i to—jeżeli motywa przywiedzione przez znawców okażą się rzeczywiście przekonywającymi, w sposób dla proszku otwockiego korzystny.

W każdym razie, w jakikolwiek sposób wypadnie ostateczna decyzja należy się wdzięczność tym, co ją na drodze urzędowej podjęli, złożyli bowiem nowy dowód troskliwości o dobro miasta i polepszenie jego warunków sanitarnych.

Idzie tylko, żeby na ostateczne załatwienie nie było potrzeba czekać długo, gdyż obecny stan rzeczy wymaga szybkiej naprawy, zwłaszcza, iż niebezpie-

czeństwo epidemji w roku przyszłym nie jest bynajmniej wykluczonem.

WIADOMOSCI ŁEŻĄCE.

= Prośby studentów uniwersytetów, wolnych słuchaczy i wstępujących do wyższych zakładów naukowych o pozwolenie przejścia do drugiego zakładu lub przyjęcie do wyższego zakładu naukowego podawane być mają nadal do najbliższej władzy zakładu, która sama rozstrzygać będzie kwestję przyjęcia do grona słuchaczy, a stosownie do wymaganych przez odnośne przepisy warunków; w wypadkach tylko wyjątkowych kuratorzy będą obowiązani odnosić się do ministerjum oświecenia.

= Ministerjum wojny postanowiło ogłosić konkurs na przedstawienie modelu najwięcej odpowiadającego celowi wagonu do transportu wojsk.

= Zająęcia nad uregulowaniem prusko-rosyjskiej granicy koło Klajpedy (Memel) zostały zakończone porozumieniem się pełnomocników obu państw, opartem na traktatach i umowach zawieranych w perjodzie od r. 1796—1835-go.

= Praw. wiest. podaje do wiadomości, iż ministerjum spraw wewnętrznych zatwierdziło ustawę kasy zaliczkowo-wkładowej urzędników zarządu powiatowego pultuskiego oraz instytucji, należących do ministerjum spraw wewnętrznych, znajdujących się w mieście Pultusku.

= Pograniczne władze celne w Granicy nie wpuszczają do Królestwa podróżnych z Włoch i Francji, jeżeli nie posiadają świadectwa konsula rosyjskiego, iż przybywają z okolic niedotkniętych cholera lub, że już upłynęło trzy tygodnie od czasu jak opuścili miejscowość, w której panuje epidemja. Podróżni przybywający z innych krajów winni są udowodnić, że przybywają z miejsc, w których cholery nie ma. Ci podróżni, którzy nie mogą złożyć takich dowodów podlegają rewizji lekarskiej i nawet w razie uznania za zdrowych, nie mogą wjechać w granice rosyjskie, dopóki nie uzyskają pozwolenia od ministerjum spraw wewnętrznych w Petersburgu. Podróżni przybywający z Austrii, obowiązani są składać dowód, iż w ciągu ostatnich trzech tygodni nie przebywali w okolicach dotkniętych zarazą.

= Według doniesienia Warsz. dniew., JW. Główny naczelnik kraju, przybywszy z małżonką w dniu wczorajszym do Częstochowy i zwiedziwszy klasztor na Jasnej Górze udał się w dalszą drogę do Granicy, gdzie uczestniczyć ma przy poświęceniu nowo wzniesionej tamże cerkwi prawosławnej.

= Służba policyjna otrzymała polecenie zatrzymywania handlarzy ulicznych, sprzedających książki, ponieważ nie posiadają pozwolenia na sprzedaż uliczną a nadto wiele książek w ten sposób sprzedawanych pochodzi z kradzieży dokonywanej w księgarniach lub w drukarniach, podczas odbijania dzieła.

= Na placu Zielonym rozpoczęto roboty około założenia rur gazowych o większej średnicy, jak również zwiększenia liczby latarni.

= P. Roman Wierchlejski (junior) po obronie przedstawionej rozprawie „o alimentach według prawa cywilnego francuskiego", zatwierdzony został przez radę uniwersytetu petersburskiego, w stopniu kandydata praw.

= Zofja Mentor przybyła w dniu wczorajszym do Warszawy i zabawić ma tutaj dni kilka.

= W tych dniach zmarł w Warszawie Franciszek Czapliński, b. oficer wojsk polskich i francuskich, ozdobiony orderami legji honorowej i krzyża *virtuti militari*, ostatnio urzędnik kolei warszawsko-terespolskiej.

= Z Meranu dochodzi nas wieść o zaszłym tam w dniu 18-ym b. m. zgonie Zofji z Zielonków Turkiej, młodej a pełnej wdzięku i przymiotów osoby znanej dobrze w mieście naszym ostatnio przebywającej w Peterburgu.

= Bez medalu!

Matejko nie dostał więc medalu na berlińskiej wystawie sztuk pięknych, gdzie, jak wiadomo, wystawiony był jego „Hold pruski", tak wokoło przez krytykę podnoszony a tłumnie przez publiczność odwieczany.

Przyczyny tego pominięcia... niewiadome.

Wielkie dwa złote medale otrzymali Fryderyk August Kaulbach i dr Pfannenschmidt z Berlina!

Donosząc o tem *Berliner Börsen Cour.* pisze co następuje:

„Niech pominięci artyści cieszą się myślą, iż wszelkie ludzkie instytucje nie są doskonałemi, oraz że za współtowarzysza niedoli mają takiego... Jana Matejkę!"

= Koncert.

Sprzedaż biletów na koncert studentów instytutu agronomicznego w Nowo-Aleksandrji (Pulawach) odbywa się nader pomyślnie.

W dniu dzisiejszym przy stole kasowym zasiada artystki dramatyczne panie: br. Lüdowa i Marcello Chraszczewska.

= Szkoła śpiewu.

Istniejąca od kilkunastu zaledwie dni szkoła śpiewu chóralnego przy Towarzystwie muzycznym zaczyna rozwijać się pomyślnie.

Obecnie liczba uczniów pięci obojga przenosi cyfrę 150, i kontyngens ten powiększa się z dniem każdym.

= Wydawnictwo... dziadowskie.

Jeden z „wydawców" *minorum gentium* zbiera obecnie materiał do „śpiewnika dla osób żyjących a jałmużny".

Niezwykłe to wydawnictwo będzie specjalnie przeznaczone dla żebraków wyspiewujących po podwórzach...

Do czego już nie dochodzi manja wydawnicza?...

= Jeszcze balon.

Oslawiony balon p. Kulikowa dostał się w posiadanie p. Miłosza, który, mówiąc nawiasem, z przyczyny niendanego wyjazdu narażony był na mnóstwo zupełnie niezasłużonych przykrości.

P. Miłosz, traktujący sprawę aerostatyki nie dla szukania czczych przygód tylko, zamierza się puścić w napowietrzne szlaki przy pierwszej pomyślanej pogodzie.

= Topole.

W alei Jerozolimskiej przystąpiono do wycinania topoli uschłych lub nadgniłych.

Od wczoraj słychać jedynie trzask i huk a chodniki założone są liśmi i gałęziami.

Przy tej sposobności chcielibyśmy zwrócić uwagę, iż jeżeli obcina się wierzchołek drzewa lub odejmuje pojedyncze jego konary, należy koniecznie miejsce odejęcia pokryć grubą warstwą gliny, aby zabezpieczyć drzewo od przystępu powietrza i dać wolny bieg krążącym w niem sokom.

O tej operacji, która u drzew znaczy tyle, co u człowieka związanie żył po amputacji, jak się zdaje, zapomniano tym razem...

= Zegary warszawskie.

Nikt z obcych nie dałby wiary, iż w tak wielkiem jak Warszawa mieście nie ma zegarów regularnie wskazujących godziny, że nadto są zegary wieżowe od lat kilku zupełnie nieczynne.

Takim osobliwym egzemplarzem np. jest naprzód zegar na wieży świętokrzyskiej który od lat trzech posuwa się co rok o pół godziny.

W r. 1881-ym wskazówka stała na 6-iej, w roku 1882-m na 6½, w r. 1883-im na 7-iej, a obecnie na 7½.

Zegar ten widocznie wymierza nie dni ani lata, lecz chyba wieki albo wieczność.

Drugim jeszcze ekscentryczniejszym czasomierzem jest zegar na wieży kościoła karmelickiego na Lesznie.

Tu na trzech tarczach odmienne bywają godziny. Jeżeli na tarczy od Karmelickiej jest 3-ia to na drugiej od Leszna niezawodnie będzie godzina 4-ta na trzeciej godzina 6-ta lub 8-ma.

Zegary tego rodzaju, już dla samego porządku należałoby znieść albo... naprawić.

= Praktyczny ojciec.

Jeszcze w r. z. p. *,*, jeden z zamożnych obywateli ziemskich z pod Warszawy, miał trzech synów w szkołach.

Dwaj z 5-iej klasy a jeden z 3-iej promocji nieotrzymali.

Wszyscy zaś siedzieli już po dwa lata w klasie, chociaż pilności i pracowitości chłopców nie można było nie zarzucić.

Zniecierpliwiony tem p. *,* wszystkich trzech synów oddał do różnych rzemiosł.

Jeden więc jest u stolarza, drugi u ślusarza, a trzeci, co podobno najrzadziej zdarza się z dziećmi zamożniejszych rodziców, u... szewca.

Chłopcy, odbywając termin rzeczywistej nauki rzemiosła, muszą nadto parę godzin dziennie uczyć się ogólnych przedmiotów dopełniających humanitarne ich wykształcenia.

Kosztuje mnie to bardzo drogo — opowiada p. *,* — ale mam nadzieję, iż będą pierwszymi rzemieślnikami w swoim zawodzie.

I słusznie bardzo, gdyż na miernych prawnikach, lekarzach, a wreszcie pedagogach wcale nam nie zbywa, a dobrych ukształconych rzemieślników brak zaiste wielki!

= Ukarany.

W pewnej instytucji prywatnej, pomiędzy pracownikami znajdował się sprytny aferzysta, który po-

siadając niewielką kwotę wypożyczał kolegom na 20% miesięcznie.

Pomysłowy jegomość dobrze prowadził interesy i przy miesięcznych wypłatach wprost z kasy odbierał należności przypadające od dłużników, co w rezultacie zwróciło uwagę zwierzchników.

Po wybadaniu pracujących, którzy jednogłośnie uskarżali się na wyzysk, niepowołanemu finansistcie wręczono dymisję.

I słusznie...

= Jeden z wielu...

Przed kilkoma tygodniami, w alejach Ujazdowskich kilkanaście osób było świadkami następującej sceny.

Do jakiegoś młodzieńca zbliża się niemłoda już kobieta i chwytając go za rękę woła:

— Ach znalazłam cię nareszcie, oddaj mi moje pieniądze.

Zaczepony zmięszął się, a zarazem czynił usiłowania do ucieczki.

Leez kobieta nie puszczała go, wzywając pomocy przechodniów.

Ostatecznie zajęcie przybrało takie rozmiary, iż oboje udali się do cyrkułu.

Kobieta panna służąca L., oskarżała młodego człowieka, iż ją oszukiwał, obiecując się ożenić, a kiedy wyłudził wszystkie jej oszczędności, wynoszące około 800 rs., zniknął bez wieści.

Dopiero przypadek posłużył L., że ex-narzeczonego odnalazła.

Ponieważ na pierwszą pożyczkę, w kwocie 200 rs., miała rewers, więc G. pozwany został w drodze cywilnej przed sędziego pokoju.

Młodzieniec w dniu wczorajszym w terminie się nie stawił, sędzia przeto wydał wyrok zaoczny, przysądzający L. prefensję jedynie co do owych 200 rs.

Leez podczas sprawy cywilnej wyszły na jaw różne sprawki owego G., który à la Schenk oszukiwał różne bony i służące, łudząc ich obietnicą ożenienia, aby wydostać co się da pieniędzy.

Tem się tylko różnił od Schenka, iż ofiar swoich nie mordował.

Sędzia pokoju uznał za stosowne wydać polecenie aresztowania G., celem wytoczenia mu kilku identycznych spraw za oszustwo.

= Napad.

Nocy wczorajszej p. B. powracając do domu przez al. Oboźną, napadnięty został przez dwóch łotrów, których jeden jakby znał angielską *garrotę*, pochwycił go za gardło, a drugi dobierał się do kieszeni.

Leez p. B. człowiek silny, uderzeniem pięści uwolnił się od dusiciela i wołając o pomoc zdołał uciec.

Rabusie z obawy alarmu umknęli w przeciwną stronę.

Napadnięty utrzymuje, iż egipskie ciemności jakie panują na Oboźnej, uzuchwiliły łotrów.

= Przy pracy.

W dniu wczorajszym trzech rybaczy, Antoni W., Kaepor B. i Jan Z. łowiąc ryby za Saską Kępą wskutek przewrócenia się łódki wpadli do wody.

Wszyscy trzech umieli dobrze pływać i do ładu dotarli, lecz Z., osłabił już przy brzegu, z powodu, iż wypadając z łódki zranił się o gwóźdź w niej sterujący.

Jednakże dwaj towarzysze tonącemu już nie dali zginąć i szczęśliwie wyratowali.

= Wypadki. — W szynku na Pradze Jan S., będąc mocno pijanym upadł na bufet i ciężarem swoim stłukł kilka butelek oraz szklanek; kawałki szkła pokaleczyły mu policzek i prawą rękę. — Na moście Kazimierz N., najechany przez wóz roboczy, uległ od uderzenia dyszlem ciężkiej ranie na głowie.

= Do naszych sz. korespondentów.

Z korespondencji które otrzymujemy od naszych łaskawych współpracowników z prowincji, wiele załoga, a niektórzy nawet zupełnie się przedawniają i nie mogą być umieszczone, jedynie dlatego, iż pisane są zbyt obszernie, a miejsce na ten dział przeznaczone musi być zastosowane do rozmiarów pisma.

Z tego powodu, pragnąc dla wszystkich zasługujących na to doniesień prowincjonalnych znaleźć miejsce bez zwłoki, zmuszeni jesteśmy prosić uprzejmie sz. pp. o największą ile można treściwość.

Przedmiot na tem zwykle nie straci, a rzecz na przedszem umieszczeniu skorzysta.

= Uchwała.

Na zebraniu gminnym w Szczecinie w pow. kieleckim, postanowiono, wzbronąć małoletnim do lat 20-u palenia papierów i fajek.

Postanowiono również zawiadomić handlujących, aby małoletnim nie sprzedawali tytoniu i za przekroczenie tego zakazu ustanowiono na nich karę pieniężną.

Uchwalono wreszcie zabronić i dorosłym palenia tytoniu w obrębie wsi i zabudowań gospodarczych pod rygorem tych samych kar.

Obowiązek dopilnowania, aby rozporządzenie było wykonywane, włożono na wójtów i sołtysów.

= Telefony.

Stacja telefonów w Łodzi, według słów *Dz. Łódzkiego*, obok ciągłego przybywania abonentów, otrzymuje także coraz częściej żądania otwarcia nowych linii prywatnych pojedynczych lub całych sieci takowych.

Miedzy innymi, p. J. Heinzel zamówił system telefoniczny dla dóbr swoich Kamińskich, gdzie wszystkie folwarki mają być połączone telefonem z folwarkiem głównym i pomiędzy sobą.

= Koncert.

Onegdaj w Siedlcach odbył się koncert p. Dowia-kowskiej i p. Michała Hertza.

W części deklamacyjnej przyjęła udział p. Wisnowska.

Sala była przepelniona i powodzenie zupełne.

= Przeciw pruskiej polityce celnej.

P. C., właściciel majątku ziemskiego w jednym z nadgranicznych powiatów naszych, założył silną kontrymnię przeciw pruskiej polityce celnej.

Cheąc pójść za radą światła, niektórych publicystów naszych, upatrujących jedyny ratunek rolnictwa krajowego wobec konkurencji zbożowej zam-rskiej, w rozwoju hodowli inwentarza, p. C. zwrócił gospodarstwo swoje na nowe tory.

Wydawszy wiele pieniędzy na rozplodowe bydło holenderskie, na barany rambouillet-précoce, na świnki angielskie, prowadzić zaczął u siebie wielką fabrykę mięsa.

Gdy jednak przyszło do osiągania zysków, spostrzegł wtedy, iż orędownicy rolnictwa krajowego których rady posłuchał, w zbawczej teorii swojej nie zechcieli uwzględnić polityki celnej państwa ościennego, dzięki której granica szczerlnie jest zamknięta dla eksportu z naszej strony bydła, owiec i trzody.

Panu C. hodowcy inwentarza na wielką skalę wobec prohibicji pruskiej, nie pozostało jak sprzedać wyprodukowane mięso ze znaczną stratą w sąsiednim miasteczku, lub zjeść je samemu.

Po tym pierwszym zawodzie p. C. nie dał prusakom za wygraną, ale jako dzielny strategik, przeciw sile wymyślił podstęp.

Wyczytał on w jednym z pism rolniczych niemieckich, że liczbę zwierząt domowych powiększył jeden jeszcze cenny gatunek *kabja* zwany w Ameryce południowej, z kąd pochodzi.

Oblaskawienie kabji okazało się zupełnie łatwem a niezmiernie korzystnem, gdyż hodowla tego zwierzęcia nie wymaga większych starań od chowu królika; jest ono przytem bardzo płodne, żyje lada paszą i znosi wybornie zimno, jako pochodzące z południowych kresów Ameryki południowej, gdzie klimat równa się temperaturze środkowej Europy.

Kabja dostarcza tyle mięsa co rosły baran i to najprzedniejszego, a co ważniejsza, nie podlega żadnym znanym dotąd u owiec lub trzody chorobom, tuczy się nadto nader łatwo, a stosunkowo do swego wzrostu, spożywa bardzo mało pokarmów.

W pełnym rozwoju organicznym postać kabji przypomina wielkiego tucznego wieprza; skórę barwy czerwonej pokrywa włos twardy, szczerinowaty, brunatny.

P. C. więc zrobił już starania aby sprowadzić kilka par kabji do siebie i ich hodowlę rozwinąć.

Liczy on, iż gdy kabja nie jest ani bydłem, ani owcą, ani... wieprzem, granica pruska zaniknie dla niej nie będzie, a ponieważ jej mięso jest smaczne i tłuste, da się więc z łatwością użyć na niemieckie blutwursty, cerwelatwursty, bratwursty, schlackwursty i inne wursty...

A co, czy nie kontrmina przeciw polityce celnej żelaznego księcia?

= Letarg.

Do *Tygodnia* donoszą co następuje: „W okolicy Łodzi zabierano się w tych dniach do pogrzebania 15-letniej dziewczyny.

Gdy poczyniono wszelkie przygotowania do pogrzebu, zwróciła uwagę obecnych okoliczność, iż niby zmarła nie zmieniła wcale cery i że zachodzi prawdopodobieństwo pozornej śmierci.

Pogrzeb wstrzymano i wkrótce przekonano się, iż dziewczyna pozostaje w letargu.”

ZE ŚWIATA

× W Krakowie, jak donosiliśmy, w dniu dzisiejszym i jutrzejszym odbywa się uroczysty obchód 300-iej rocznicy założenia arcybiskupstwa miłosierdzia i banku pobożnego (*mons pietatis*), fundowanego przez ks. Piotra Skargę. Procesjom, nabożeństwom i posiedzeniom przewodniczyć będzie J.E. ks. biskup krakowski Dunajewski, przemówi w kościele ks. Pelczar, a w grobie Skargi „*Salve Regina*” odśpiewają oo. jezuiti. Dla uczczenia obchodu wydana została „Historja arcybiskupstwa miłosierdzia”, pióra ks. Polkowskiego, a nadto wybito medal i wydano portret ks. Skargi, którego

grób w kościele św. Piotra odrestaurowany został przed rokiem czy dwoma przez konserwatora zabytków pomnikowych prof. Lepkowskiego.

× Z Wrocławia donoszą nam, iż na koncercie danym w tem mieście w dniu 14-ym b. m. przez Eugenjusza d'Albert, występowała z powodzeniem jako śpiewaczka panna Lola Beeth, lwowianka.

× Mierziński robi furorę w Turynie. O ósmym jego występie w tamtejszym Teatro Regio pisze co następuje *Gazetta piemontese*: „Mierzińskiego przyjmowano entuzjastycznymi oklaskami, a wzrastały one z każdym aktem. W czwartym całą salę wstrząsła burza oklasków, artystę zaś wywołano po zapadnięciu kurtyny kilkanaście razy. Powodzenie to tembardziej zasługuje na zaznaczenie, iż występy Mierzińskiego nastąpiły w ślad po występach Tamagna, rodowitego turyńczyka i ulubieńca włoskiej publiczności.” Tu dodać winniśmy, iż artysta nasz śpiewał ośmiokrotnie tylko w „Wilhelmie Tellu”.

× Stowarzyszenie dziennikarzy i literatów wiedeńskich „Concordia” obchodziło dnia 19-go b. m. jubileusz 25-letniego istnienia. Obecny prezesem jest Józef v. Weilew.

× Przeciw zakładom! *New-York Herald* donosi, iż zbyt częste zakłady, robione w Stanach Zjednoczonych, zwróciły uwagę władz prawodawczych, które dopatrują pod formą tę gry hazardowej, zgubnej dla jednostek. Powstał tedy wniosek obmyślenia środków represyjnych przeciw zbyt częstym zakładom.

× Praca dziennikarzy na pozór nikła i nie nieznaną, materialnie po obliczeniu przedstawia się nader pokąźnie. Oto przypuściwszy, iż wprawny dziennikarz codziennie spisuje 200 wierszy, to w miesiącu dojdzie suma ich do 6,000, w roku do 72,000, a po latach trzydziestu cyfra ta urosnie do 2,160,000 wierszy. Produkcja miesięczna jednego pióra dziennikarskiego daje w miesiącu spory tom, w roku takich 12, a w dniu 30-letniego jubileuszu biblioteczkę złożoną z 360 tomów, których wartość dla autora wynosi ogółem, licząc wiersz przeciętnie po 6 groszy, 64 800 rs. Rozliczając dalej na wiersz 50 liter, obaczmy, iż ręka dziennikarska w ciągu tej 30-letniej pisaniny postawi 108 milionów głosek wielkiego i małego abecadła. Niechaj 10 wierszy złoży się na długość jednego metra, to cała ta działalność rozwinęta, przedstawi dług. 216,000 metrów (31 mil przeszło); rozumie się, jeżeli autor był prozaikiem i na łokcie rymowanych wierszy nie pisywał...

NEKROLOGJA

† W mieście Koniecpolu, w dniu 19-ym b. m., zasnął snem wiecznym s. p. Marja z Nowickich **Stępkowska**, wdowa po s. p. Wojciechu Stępkowskim, zasłużonym na polu in-dustrii krajowej, przeżywszy lat 76 i pograżony w głębokim smutku synów, córki, synowe, zięciów i wnuków. Pochowanie zwłok szanownej matrony odbędzie się we środe, na miejscowym cmentarzu, w grobie familijnym Stępkowskich. —1229—

† S. p. Franciszek **Czapliński**, urzędnik kolei warszawsko-terespolskiej, b. oficer b. wojsk polskich i francuskich, kawaler orderów: legji honorowej i krzyża wojskowego „Virtuti militari”, opatrzony św. sakramentami, zmarł dnia 17-go października r. b. Pozostali koledzy zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo odbyć się mające w dniu dzisiejszym o godzinie 9 i pół zrana, w kościele św. Krzyża, oraz na wyprowadzenie zwłok w tymże dniu z kaplicy przy ulicy Zgoda, na cmentarz powązkowski. —1228—

† S. p. Julja z Piletoń **Berent**, wdowa po obywatelu ziemskim, przeżywszy lat 70, po długiej i ciężkiej chorobie w dniu 20-ym października r. b. przeniosł się do wieczności o godzinie 7 1/2 zrana. Pozostali dzieci i wnuki zapraszają wszystkich życzliwych na wyprowadzenie zwłok w dniu 22-im października r. b., to jest we środe o godzinie 3-iej po południu, z kaplicy ewangelicko-augsburskiej przy ulicy Młynnej, na cmentarz tegoż wyznania odbyć się mające. 2—3345

TELEGRAMY

„KURJERA WARSZAWSKIEGO”

Lwów 20-go października.

Na dzisiejszem posiedzeniu sejmowem odczytano pismo namiestnika, oświadczające z upoważnienia ministra handlu, że przy układzie taryf państwowych kolei galicyjskich uwzględniane będą stale potrzeby kraju. Rząd skorzysta z chwili wygaśnięcia przywileju kolei północnej Ferdynanda, aby dowieść krajowi szczególnej swej troskliwości o jego dobro. Do deputacji mającej udać się do cesarza z podziękowaniem za hojną pomoc udzieloną powodzią wybrano hr. Alfreda Potockiego, biskupa Dunajewskiego, metropolitę Sembratowicza, Chrzanowskiego i księcia Władysława Sapiechę.

Wiedeń 20-go października.

Rząd przygotowuje na przyszłą sesję rady pań-

